

Pasja, profesja, powołanie - wyznaczniki sukcesu zawodowego?

„Sposobem na zaczęcie jest skończenie mówienia i podjęcie działania.”

Walt Disney

Chiński filozof Konfucjusz już na przełomie VI i V w. p. n.e mówił: *„Wybierz pracę, którą kochasz, a nie będziesz musiał pracować nawet przez jeden dzień w swoim życiu.”* Często słyszymy, czytamy, że jeżeli chcemy spełniać się zawodowo, praca powinna być naszą pasją, czy też powinniśmy czuć się do niej powołani. Czy tak rzeczywiście jest, czy jest to warunek konieczny, żeby odnieść sukces, być szczęśliwym? Zdania są podzielone. Rozważania na ten temat rozpoczniemy od próby zdefiniowania słów: pasja, powołanie, sukces.

Według słownika języka polskiego PWN **pasja** to *„wielkie zamięłowanie do czegoś”*. Pasją będzie coś szczególnego, do czego mamy stosunek emocjonalny, bez czego nasze życie ma mniejszy sens lub tego sensu nie ma w ogóle.

Powołanie, w tym samym słowniku, definiowane jest jako *„zdolność i zamięłowanie do czegoś lub przeświadczenie jakiejś osoby o tym, że wybrany zawód, droga życiowa są dla niej najważniejsze”*. Z powyższych definicji wynika, że w niektórych kontekstach słowa te możemy używać zamiennie.

Natomiast definicja słowa **sukces** brzmi: *„pomyślny wynik jakiegoś przedsięwzięcia, osiągnięcie zamierzonego celu lub zdobycie sławy, majątku, wysokiej pozycji itp.”* Zapewne każdy z nas ma własną definicję sukcesu zawodowego. Dla jednych jest to pięcie się po szczeblach kariery, dla drugich zajmowanie prestiżowego stanowiska, ktoś inny powie, że odniósł sukces zawodowy, bo w swojej pracy mógł realizować swoje zainteresowania.

Czy każdy z nas ma pasję? Każdy ma jakieś zainteresowania, tylko niekiedy są one niesprecyzowane lub nie potrafimy ich nazwać. Warto jest więc podejmować różne działania, dzięki którym będziemy potrafili dokładnie określić swoje zainteresowania i tym samym będzie łatwiej nam znaleźć wymarzoną pracę. Człowiek żyjący z pasją, przeważnie potrafi w jasny i klarowny sposób wyznaczać swoje cele i wie jak je osiągnąć. Swoją uwagę poświęca sprawom, które prowadzą do celu, jest zdeterminowany i skoncentrowany na działaniu. Motywuje go wizja osiągnięcia celu, który jest odczuwany wszystkimi zmysłami oraz pragnienie zdobycia tego, o czym marzy.

Co zrobić, żeby połączyć pracę i pasję?

Marta Waszczuk, trener, coach, mentor, podaje za Grantem Baldwinem, (który przeprowadził wywiady z ponad setką osób, które łączą pracę z pasją i zauważył, że te osoby mają wiele wspólnego), dziesięć wskazówek, które pomogą to osiągnąć:

1. *Oswajaj niepewność* – jesteśmy stworzeni, by unikać niepewności, staramy się do niej przygotować poprzez szereg działań. Według Baldwina jedyna droga to działać

pomimo niepewności z tym co mamy pod ręką w danym momencie. Należy zrobić to co mamy do zrobienia nie mając pewności jaki będzie rezultat.

2. *Poznaj siebie* – proces poznawania samego siebie trwa całe życie i nie jest to łatwe. Poznanie siebie jest ważne, ponieważ im lepiej znamy siebie, tym lepiej potrafimy dopasować pracę do swoich mocnych stron, talentów, osobowości i wartości. Podejmujemy lepsze dla siebie decyzje. Z większą przyjemnością robię to, co mam zrobić.
3. *Zacznij od tego, co masz* – im więcej wiemy co przed nami, tym trudniej podjąć decyzję, żeby zacząć realizować nasz cel. Poświęcamy wiele czasu i energii na analizę problemów i przez to nie mamy już niejednokrotnie siły na działanie. Pojawia się lęk, żeby zacząć coś nowego. Jedynym rozwiązaniem według autora, jest zrobienie tego czego się boimy.
4. *Przygotuj się na porażkę* – nie wszystko co zaplanujemy okaże się sukcesem. Odkrywanie pracy, którą kochamy jest ryzykowne, jednak warto podjąć to ryzyko. Niezrobienie czegoś może nas bardziej boleć niż błędy, które popełniamy po drodze.
5. *Pracuj ciężko* – wszyscy z rozmówców Granta powiedzieli, że to co osiągnęli zawdzięczają swojej ciężkiej pracy.
6. *Sukces z dnia na dzień to bajka* – nie istnieje coś takiego jak droga na skróty do osiągnięcia sukcesu.
7. *Buduj relacje* – osoby, z którymi były przeprowadzane wywiady podkreślały, że bardzo ważne jest znalezienie ludzi, którzy robią to co my chcemy robić i uczenie się od nich. Nie należy patrzeć na to co robią dzisiaj, ale analizować co robili na początku.
8. *Połącz upartość i mądrość* – kolejną cechą ludzi, którzy robią to co kochają, jest skupienie na celu. Uparcie do niego dążą, ale potrafią znaleźć równowagę pomiędzy zaciętością, a mądrością. Mają w swojej głowie dwa głosy, jeden - nie pozwala im się poddawać, drugi - mówi kiedy należy zmienić kurs.
9. *Nie każdy musi być przedsiębiorcą* - nie każdy musi mieć własną firmę. Można swoją pracę marzeń wykonywać pracując u kogoś.
10. *Każdy może robić to, co kocha* - Baldwin doszedł do wniosku na podstawie przeprowadzonych wywiadów, że każdy może mieć pracę, którą kocha. Nie potrzeba do tego jakiegoś specjalnego talentu ani umiejętności, wystarczy decyzja i wytrwałość, by odnaleźć swoją drogę i nią podążać.

Jednak nie wszyscy specjaliści zajmujący się tematyką rozwoju zawodowego zgadzają się, że najlepszym rozwiązaniem jest łączenie pracy z pasją. W kontekście pracy możemy mówić o dwóch rodzajach pasji: harmonijnej lub obsesyjnej.

Pasja harmonijna to inaczej motywacyjna siła, która prowadzi do zaangażowania się w aktywność zawodową z własnej chęci bo sprawia nam ona radość. Nasze zajęcia pozostają w równowadze z pozostałymi dziedzinami życia, bo to my decydujemy kiedy będziemy ją wykonywać i ile energii na to poświęcimy. Pasja harmonijna jest związana z doświadczaniem pozytywnych emocji, większą koncentracją podczas zaangażowania

w zadanie. Pojawia się, gdy w pracy są możliwości wykorzystania swoich uzdolnień i lubianych cech.

Pasja obsesyjna wynika z braku zaspokojenia podstawowych potrzeb i jest motywowana wewnętrznym przymusem angażowania się w dane działanie. Aktywność zawodowa w tym przypadku niejako może przejąć kontrolę nad nami. Może pojawić się nierównowaga pomiędzy pracą, a innymi sferami życia. Pasja obsesyjna wiąże się z występowaniem negatywnych emocji, takich jak poczucie winy, rozdrażnienie oraz uporczywych myśli, poddających w wątpliwość jakość pracy.

Widać wyraźnie, że pasja ma różne oblicza, według psycholog Sylwii Michalczyk do pasji trzeba podchodzić ostrożnie. Gdy naszą pasją jest to co robimy w pracy, możemy mieć tendencję do przepracowywania się, nie potrafimy uwolnić się od pracy. Nasz organizm potrzebuje wyraźnych granic: gdzie się zaczyna, a gdzie kończy praca. Gdzie jest ten czas, kiedy musimy być czujni, a gdzie możemy odpuścić. Psycholog podkreśla również, że gdy pracujemy dużo, a praca zaczyna nam się mieszać z hobby, nawet największa wydajność i najlepsze osiągnięcia przestają robić na kimkolwiek wrażenia, nawet na nas samych. Kolejnym argumentem za tym, żeby ostrożnie podchodzić do łączenia pracy z pasją jest to, iż osoby, dla których praca jest pasją, zwykle najchętniej i najwięcej mówią właśnie o pracy. W konsekwencji trudno się z nimi rozmawia, ponieważ wszystko sprowadzają do pracy. Praca oparta na pasji może także odebrać nam radość z tego, co się robi. Kiedy hobby staje się aktywnością zarobkową, a przez to obowiązkiem, zmniejsza się motywacja wewnętrzna. Często można odkryć, że wręcz przestaje się lubić dane zajęcie. Wówczas możemy stracić i pasję, i pracę. Musimy, jak podkreślają specjaliści, być bardzo ostrożni, bo możemy stracić umiejętność oddzielenia jednej sfery od drugiej. Praca będzie czasem wolnym, a czas wolny pracą. Ben Horowitz, znany przedsiębiorca i inwestor z Doliny Krzemowej twierdzi wręcz, że w wyborze ścieżki zawodowej nie należy kierować się pasją. Radzi natomiast, żeby odnaleźć to, w czym jesteśmy najlepsi i wykorzystać to do rozwoju świata. Według niego od tego co oferuje nam świat, ważniejsze jest to, co my pozostawimy po sobie dla świata.

Autorki magazynu job-choince.net pokazują jeszcze inne oblicze pracy z pasją, jako prawdziwe zaangażowanie w to, co się robi, motywowane tym, że komuś zależy na swojej pracy. Pracować z pasją oznacza nie tylko lubić to, co się robi, ale także wkładać wysiłek, energię, czas w swoje zajęcie. W takim podejściu liczy się przede wszystkim głębokie przekonanie, że pracować z pasją można wtedy, gdy nam na tej pracy zależy.

Każdy z nas musi sam sobie odpowiedzieć na pytanie: „Co dla mnie jest najważniejsze w pracy? Czy czuję, że odniosłem sukces, czuje się spełniony zawodowo?” Nikt za nas tego nie zrobi, może jedynie nam w tym pomóc. Warto mieć pasję, zainteresowania, ponieważ wzbogacają one nasze życie. Jednak warto się zastanowić, czy powinny być one również naszą pracą.

Podsumowując te rozważania, podaję za Wojciechem Kreftem, receptę na eliksir szczęścia. Zachęca on nas żebyśmy byli jak Harry Potter, nigdy się nie poddawali, używali różdżki i zmieszali swój własny eliksir szczęścia, na który podaje przepis: „*Weź ze 3 garści Profesji (świeżo zerwanej wiedzy, nowych narzędzi i przydatnych umiejętności), dodaj sporą*

łyżkę Pasji (czystego zaangażowania, chęci, energii do osiągnięcia niewidocznego), na koniec koniecznie zdobądź i dodaj choć szczyptę Powołania (wiary w sprawczą moc myśli i marzeń). Mieszaj w moździerzu długo i cierpliwie, rozcieraj składniki, aż nabiorą jednolitości – stosuj codziennie, małą kropelkę do herbaty, tak długo aż Moc zagości w Tobie na dobre i na stałe.”

Powodzenia w sporządzaniu własnego eliksiru!

Opracowanie: Anna Komendera – Doradca zawodowy PUP Wadowice na podstawie:

1. Kreft W., „Bądź jak Harry Potter!”, Kwartalnik “Doradca zawodowy” 4 (21)/2012
2. Kwiecień A., „Zawód z pasją – marzenie czy rzeczywistość”, Kwartalnik “Doradca zawodowy” 3 (20)/2012
3. <https://martawaszczuk.pl>
4. www.job-choince.net
5. <https://sjp.pwn.pl>
6. <https://simplicite.pl>
7. <https://www.hellozrowie.pl>